

Voor hen die de kloof tussen ons willen dichten.

En voor Michael, wiens liefde voor de natuur een constante inspiratiebron vormt. – G.D.

*Voor Cyrielle en Cécile, die allebei een van de talen van Moeder Natuur vloeiend spreken:
kattentaal. – M.S.A.*

Vertaling: Sandra C. Hessels, 2024
Nederlandse rechten Lemniscaat b.v., Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam, 2024

ISBN 978 90 477 1604 4
NUR 223
Tekst © 2024 Gabby Dawnay
Illustraties © 2024 Margaux Samson Abadie

Oorspronkelijke titel: *Wild Languages of Mother Nature*
Oorspronkelijke uitgever: © 2024 Wide Eyed Editions, een imprint van The Quarto Group, 1 Tryptych Place, Londen, SE1 9SH, Verenigd Koninkrijk.
De illustraties werden digitaal vervaardigd
Gebruikte lettertypes: Looking Flowers, Tomarik Brush, Josefin Sans en Wisely
Ontwerp: Sacha Moxon
Redacteur: Hannah Dove
Consultant: Barbara Taylor
Productie: Dawn Cameron
Acquirerend redacteur: Lucy Brownridge
Artdirector: Karissa Santos
Uitgever: Georgia Buckthorn

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Gedrukt in China

Kijk voor spelletjes, lessuggesties en meer op:
www.lemniscaat.nl

DIERENTAAL en PLANTENPRAAT

Geschreven door Gabby Dawnay

Met illustraties van Margaux Samson Abadie

LEMNISCAAT ROTTERDAM

INHOUD

INLEIDING	10	NIJLPAARD	38	VERHALEN OVER REPTIELEN & AMFIBIEËN		VERHALEN OVER PLANTEN & SCHIMMELS	
		FILIPIJNS SPOOKDIERTJE	40			GRAS	88
VERHALEN OVER ZOOGDIEREN		KOALA	42	GEVLEKTE RINGSLANG	64	ZEERAKET	90
MENS	11	GRIJZE EEKHOORN	44	ZEESCHILDPAD	66	BEKERPLANT	92
KANGOEROE	12			BRAZILIAANSE RIVIERKIKKER	68	ALSEM	94
CHIMPANSEE	14	VERHALEN OVER VOGELS				HET BOS EN HET WOUDWIJDE WEB	96
WITTE NEUSHOORN	16	SPITSKUIFVUIF	46	VERHALEN OVER INSECTEN		ZWARTE WALNOOT	98
BULTRUG	18	RAAF	48	FRUITVLEGJE	70	KAMFERBOOM	100
AFRIKAANSE WILDE HOND	20	BLAUWKOPBLAUWFAZANTJE	50	MUG	72	CORDYCEPS-SCHIMMELS	102
AFRIKAANSE OLIFANT	22	PERVAANSE ORPHEUSMIERKRUIPER	52	MIER	74	WAAIERTJE	104
MOLRAT	24	KAUW	54	RUPS VAN EEN BLAUWTJE	76		
NIJLROEZET	26			HONINGBIJ	78	REGISTER	106
PRAIRIEHOND	28	VERHALEN OVER WATERWEZENS		DOODSKLOPPERTJE	80		
AMERIKAANSE ZWARTE BEER	30	BIDSPRINKHAANKREEFT	56	CICADE	82		
GORILLA	32	WITGEVLEKTE KOGELVIS	58	BEERVLINDER & DOODSHOOFDVLINDER	84		
DRONGO & STOKSTAARTJE	34	CARIBISCHE RIF-INKTVIS	60	BOCHELCICADE	86		
WISENT	36	SIDDERAAL	62				

INLEIDING

MENSEN ZIJN BESLIST NIET DE ENIGE WEZENS OP AARDE DIE MET ELKAAR PRATEN. IN DE WERELD OM ONS HEEN ZIJN DIEREN, PLANTEN EN SCHIMMELS DRUK MET ELKAAR AAN HET COMMUNICEREN!

Chimpansees schudden elkaar de hand en gorilla's neuriën om te laten weten dat het eten heel lekker is. Bultruggen vertellen hun verhalen in lange, eenzame liederen. Sommige vogels zingen, terwijl andere liever tapdansen om te vertellen hoe het met ze gaat. Molratten maken rivalen duidelijk dat ze moeten ophoepelen door met hun kop tegen hun ondergrondse gangen te bonken. En bijen doen een wiebeldansje om uit te leggen waar de zoetste nectar te vinden is.

Sommige planten verspreiden een sterke geur als ze hulp nodig hebben. Andere schrikken af met stank of geven juist een zoet parfum af om dieren te lokken. De huid van een inktvis verkleurt als camouflage of om indruk te maken, en muggen zingen samen een duet. Fruitvliegjes leren een dialect en kleine kogelvissen maken een meesterwerk onder water. Schimmels tasten om zich heen en versturen berichten via elektrische signalen - er zit een waar woudwijd web onder de grond!

Welkom in de wondere wilde wereld van natuurcommunicatie!

MENS

EEN LEVEN DAT TOT UITDRUKKING KOMT MET BEHULP VAN SPRAAK, ZINTUIGEN EN ZOVEEL MEER...

Mensen communiceren met elkaar in verschillende, ingewikkelde talen. Dat zijn er veel meer dan je misschien denkt: vandaag de dag worden er meer dan 7000 talen gesproken op de wereld.

We gebruiken woorden om de wereld om ons heen te ontdekken en betekenis te geven. Mensen zijn nieuwsgierig, fantasievol, hebben een gevoel voor humor en houden van praten. We kletsen, maken gebaren en schrijven informatie op. We lezen en vertellen verhalen die geruststellen, die de verbeelding prikkelen en ons vermaken.

Communicatie brengt mensen samen, en een gebrek daaraan kan mensen juist uiteendrijven.

Er zijn zoveel manieren waarop we met elkaar kunnen 'praten'...

1.

Met snelle bewegingen vormen handen letters en woorden in gebarentaal voor mensen die doof of slechthorend zijn.

3.

De manier waarop we praten vertelt ook veel: schreeuwen zegt iets over emotie of urgentie, terwijl je vaak fluistert als je een geheim deelt. Sst!

4.

Lichaamstaal spreekt soms boekdelen en vertelt vaak hoe we ons vanbinnen voelen.

5.

Taal kent vele vormen en wij mensen hebben ook andere manieren ontwikkeld om dingen over te brengen wanneer woorden tekortschieten. We tekenen en schilderen, we zingen en dansen, we maken muziek en schrijven gedichten om onze gevoelens en ideeën duidelijk te maken.

6.

Spraak is ingewikkeld en subtiel, maar dat geldt ook voor de manieren waarop planten en dieren hun informatie delen. Woorden zijn niet altijd nodig; er zijn ook een heleboel zintuigen waarmee je kunt communiceren.

KANGOEROE

DOOR MET ZIJN EXTRA LANGE POTEN HARD OP DE GROND TE STAMPEN, GEEFT DIT BUIDELDIER EEN ALARMSIGNAAL.

In de gloeiendhete zon van het Australische binnenland knabbelt een vrouwtjeskangoeroe stilletjes op wat droge grasstengels. Ze staat een eindje van haar kudde af en leunt op haar brede staart naar achteren. Opeens spitst ze haar fluweelachtige grijze oren. Ze tuurt de horizon af en ziet een hongerige dingo, een wilde hond, loeren.

1.

Het vrouwtje moet de kudde waarschuwen, maar ze zijn veel te ver weg om te roepen.

GEVAAR! SNEL!
SPRING ERVANDOOR!

2.

Daarom gebruikt ze haar lange, krachtige achterpoten. Niet om te springen, maar om ermee te stampen! Het gedreun trilt door de droge aarde naar de kudde toe. Snel tikt ze een waarschuwingssignaal met haar grote poten.

HA! MOOI GEEN
HAPJE KANGOEROE
VOOR JOU,
DINGO!

3.

Een paar jonge kangoeroes - ook wel joeys genoemd - klimmen terug in hun moeders buidel en de kudde haast zich ervandoor.

4.

Deze dieren communiceren niet alleen door luid te stampen. De sociale en vriendelijke kangoeroes hebben een hele geluidenschat waarmee ze dingen aan elkaar duidelijk maken.

5.

Al vanaf het prille begin praten moederkangoeroes met hun joey in een taal vol klik- en klakgeluiden. Een beetje zoals een moederkip dat met haar kuikens doet.

6.

Als twee jonge mannetjes elkaar ontmoeten, dan zal het minder dominante dier kuchen en brommen om te laten weten dat hij geen bedreiging vormt. Zo stellen ze meteen de onderlinge hiërarchie vast.

HÉ, JIJ BENT HIER DE
BAAS, HOOR!

WEGWEZEN
JIJ!

7.

Als praten niet werkt, of als ze indruk willen maken op een vrouwtje, maken de jongens zich op voor een gevecht. Kangoeroes staan bekend om hun kickbokstechnieken en stevige stoten.

En als een mannetje zich bedreigd voelt door een wolf of wilde hond, snauwt of gromt hij om het dier bang te maken.

8.

Onlangs is er een onderzoek uitgevoerd met elf kangoeroes. Ze keken toe terwijl eten in een afgesloten trommel werd gedaan. Daarna gebruikten ze alle elf hun lichaamstaal om te communiceren met de mensen, zoals een hond dat bij zijn baasje zou doen: ze keken met smekende ogen en legden soms een poot op een arm. Kangoeroes zijn de eerste wilde dieren waarvan we weten dat ze zo iets doen.

MAG IK EEN
HAPJE VAN DAT
VOEDSEL?